

KLASIFIKAČNÍ METODA k NEJBLIŽŠÍCH SOUSEDŮ A HLOUBKA DAT

Ondřej Vencálek

Přírodovědecká fakulta Univerzity Palackého v Olomouci

12.9.2012

Obsah

Metoda k nejbližším sousedů

Úloha klasifikace

kNN a jádrové odhady hustoty - dvě strany téže mince

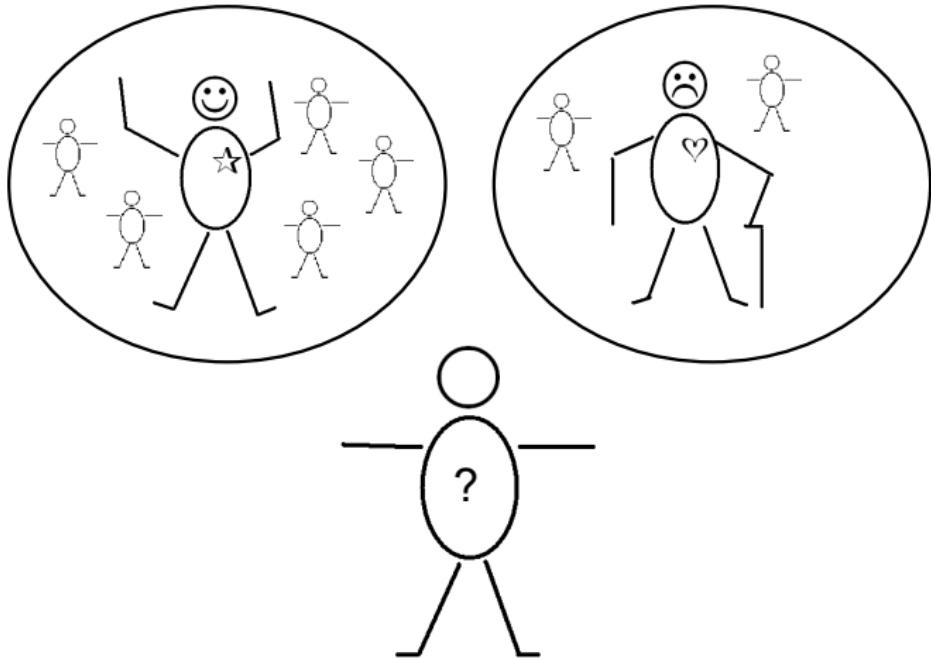
Metoda k nejbližším sousedů a hloubka

Přístup založený na „distribučním“ okolí

Symetrizační přístup

DD přístup

Úloha klasifikace

$$\mathbf{X} = (X_1, \dots, X_m) = (\text{vek}, \text{BMI}, \text{systol.tlak}, \dots)$$

$$\mathbf{X} \sim P_1 \text{ (hustota } f_1) \quad \mathbf{X} \sim P_2 \text{ (hustota } f_2)$$

$$d : \mathbb{R}^m \rightarrow \{1, 2\}$$

Optimalita funkce d

- ▶ minimalizace pravděpodobnosti chybného zařazení

$$\sum_{i=1}^K P(d(\mathbf{X}) \neq i | \mathbf{X} \sim P_i) P(\mathbf{X} \sim P_i) \quad (1)$$

- ▶ minimalizace střední hodnoty ztráty

$$\sum_{i=1}^K \left[\sum_{j=1}^K \int_{\{\mathbf{y}: d(\mathbf{y})=j\}} z_{i,j} f_i(\mathbf{y}) d\mathbf{y} \right] P(\mathbf{X} \sim P_i) \quad (2)$$

kde $z_{i,j}$ je ztráta, když objekt ze skupiny i přiřadíme do sk. j ;
pro $z_{i,j} = 1$ když $i \neq j$ a nula jinak se (2) redukuje na (1).

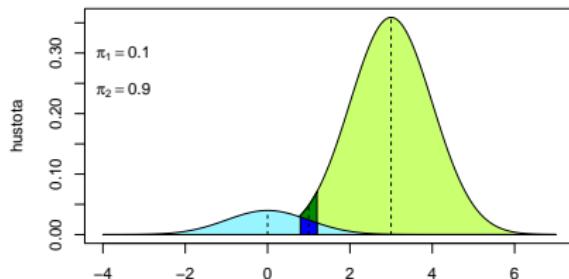
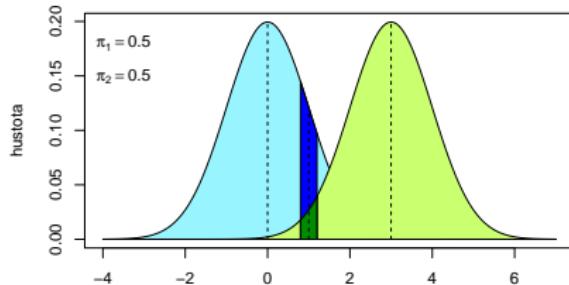
- ▶ minimalizace

$$\max_i P(d(\mathbf{X}) \neq i | \mathbf{X} \sim P_i) \quad (3)$$

Hustoty f_i známé - Bayesovský klasifikátor

$$d(\mathbf{x}) = \arg \max_i \pi_i f_i(\mathbf{x}),$$

kde $\pi_i = P(\mathbf{X} \sim P_i)$ ... apriorní pravděp.
dk. optimality viz *Antoch a Vorlíčková (1992)*.

Hustoty f_i neznámé

- ▶ $d(\mathbf{x}) = \arg \max_i \pi_i f_i(\mathbf{x})$
- ▶ $d(\mathbf{x}) = \arg \max_i \widehat{\pi}_i \widehat{f}_i(\mathbf{x})$

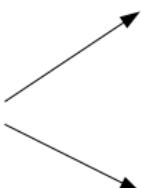
Tréningová (trénovací) množina:

Jméno	(věk, BMI, tlak1, ...)	skupina
Jan Novák	(51, 30, 140,...)	♡
Karel Lucemburk	(32, 25, 135,...)	★
Jindřich Feo	(65, 23, 165,...)	♡
Petr Petr	(40, 31, 150,...)	♡
Jakub Hodný	(54, 22, 130,...)	★
:		

Skupina ♡	
Jméno	(věk, BMI, tlak1, ...)
Jan Novák	(51, 30, 140,...)
Jindřich Feo	(65, 23, 165,...)
Petr Petr	(40, 31, 150,...)
:	

→

Skupina 1	
1	$\mathbf{x}_{1,1}$
2	$\mathbf{x}_{1,2}$
:	
n_1	$\mathbf{x}_{1,n_1}$

Skupina ★	
Jméno	(věk, BMI, tlak1, ...)
Karel Lucemburk	(32, 25, 135,...)
Jakub Hodný	(54, 22, 130,...)
:	

→

Skupina 2	
1	$\mathbf{x}_{2,1}$
2	$\mathbf{x}_{2,2}$
:	
n_2	$\mathbf{x}_{2,n_2}$

Značení:

$$TS_i = \{\mathbf{x}_{i,j}, j = 1, \dots, n_i\} \text{ pro } i = 1, \dots, K$$

... i -tá část tréningové množiny

$$n = \sum_i n_i$$

... celkový počet prvků tréningové množiny

Odhad hustoty f_i

- ▶ parametrický přístup
    - ▶ LDA (Fisher 1936), QDA
  - ▶ neparametrický přístup
    - ▶ jádrový odhad hustoty (Rosenblatt 1956, Parzen 1962)
    - ▶ metoda k nejbližších sousedů (kNN) (Fix a Hodges 1951)
-

Neparametrický přístup:

mějme bod $\mathbf{x} \in R^m$ a nějaké jeho okolí $L_i(\mathbf{x})$, pak odhad $f_i(\mathbf{x})$ můžeme založit na approximaci

$$P(\mathbf{X} \in L_i(\mathbf{x}) | \mathbf{X} \sim P_i) = \int_{L_i(\mathbf{x})} f_i(\mathbf{y}) d\mathbf{y} \cong f_i(\mathbf{x}) \lambda(L_i(\mathbf{x}))$$

$$\widehat{f_i(\mathbf{x})} = \frac{k_i}{n_i \lambda(L_i(\mathbf{x}))},$$

kde k_i ... počet bodů z TS_i , které náleží $L_i(\mathbf{x})$,
 n_i ... počet všech bodů z TS_i .

Jádrové odhady hustoty

$$\widehat{f_i(\mathbf{x})} = \frac{k_i}{n_i \lambda(L_i(\mathbf{x}))},$$

Nechť $L_1(\mathbf{x}) = L_2(\mathbf{x}) = \dots = L_K(\mathbf{x}) =: L(\mathbf{x})$

kde $L(\mathbf{x})$ je takové okolí bodu, že $\lambda(L(\mathbf{x})) = V$ (konst.)

$$\begin{aligned} d(\mathbf{x}) = \arg \max_i \widehat{\pi}_i \widehat{f_i(\mathbf{x})} &= \arg \max_i \widehat{\pi}_i \frac{1}{n_i \lambda(L(\mathbf{x}))} \sum_{j=1}^{n_i} I_{[\mathbf{x}_{i,j} \in L(\mathbf{x})]} \\ &= \arg \max_i \widehat{\pi}_i \frac{1}{n_i \lambda(L(\mathbf{x}))} \sum_{j=1}^{n_i} Ker(\mathbf{x}, \mathbf{x}_{i,j}, L(\mathbf{x})) \end{aligned}$$

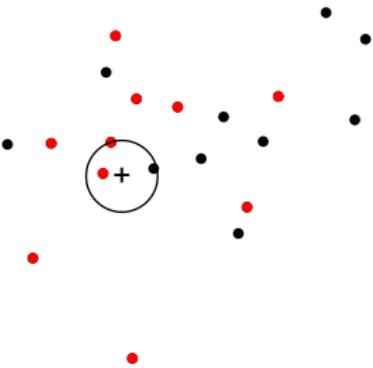
Metoda k nejbližším sousedů

$$\widehat{f_i(\mathbf{x})} = \frac{k_i}{n_i \lambda(L_i(\mathbf{x}))},$$

Nechť $L_1(\mathbf{x}) = L_2(\mathbf{x}) = \dots = L_K(\mathbf{x}) =: L(\mathbf{x})$

kde $L(\mathbf{x})$ je takové okolí bodu, že $\sum_i k_i = k$ (konst.)

Pro $\widehat{\pi}_i = \frac{n_i}{n}$ je $\arg \max_i \widehat{\pi}_i \widehat{f_i(\mathbf{x})} = \arg \max_i k_i$.

Kolika sousedů se ptát aneb jak zvolit k

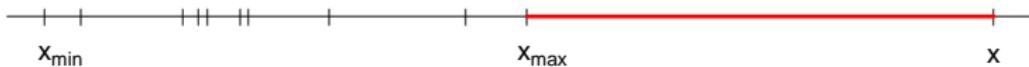
$$(P1) \lim_{n_i \rightarrow \infty} k = \infty$$

$$(P1) \lim_{n_i \rightarrow \infty} k/n_i = 0$$

$$\forall \mathbf{x} \in \mathbb{R}^m \quad \widehat{f}_i(\mathbf{x}) = \frac{k_i}{n_i \lambda(L_i(\mathbf{x}))} \xrightarrow{P} f_i(\mathbf{x}) \text{ pro } n_i \rightarrow \infty \Leftrightarrow (P1) \& (P2)$$

Pozor: pro pevné $k \in \mathbb{N}$ a $n \in \mathbb{N}$ je $\int_{\mathbb{R}^m} \widehat{f}_i(\mathbf{x}) d\mathbf{x} \neq 1$.

Příklad: 1-NN v $\mathbb{R}^1$:

$$\int_{x_{max}}^{\infty} \frac{1}{n(x-x_{max})} dx = \frac{1}{n} \int_0^{\infty} \frac{1}{x} dx = \infty.$$

O nejbližším sousedovi aneb když $k = 1$

$E_{1NN} = P(\text{chybné zařazení pomocí 1-NN})$

$E_{Bayes} = P(\text{chybné zařazení pomocí Bayes. klasifikátoru})$

$$E_{1NN} \leq 2E_{Bayes}$$

Přesněji: pro $K \geq 2$ skupin platí

$$E_{1NN} \leq E_{Bayes} \left(2 - \frac{K}{K-1} E_{Bayes} \right)$$

dk. viz *Hand (1981)*.

Obsah

Metoda k nejbližším sousedů

Úloha klasifikace

kNN a jádrové odhady hustoty - dvě strany téže mince

Metoda k nejbližším sousedů a hloubka

Přístup založený na „distribučním“ okolí

Symetrizační přístup

DD přístup

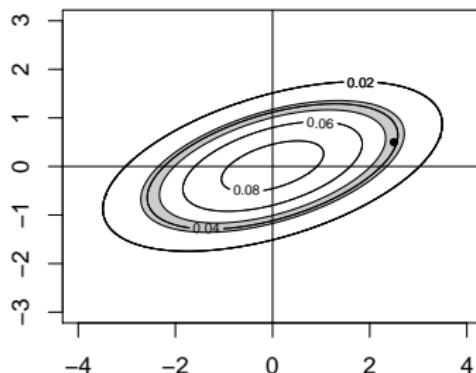
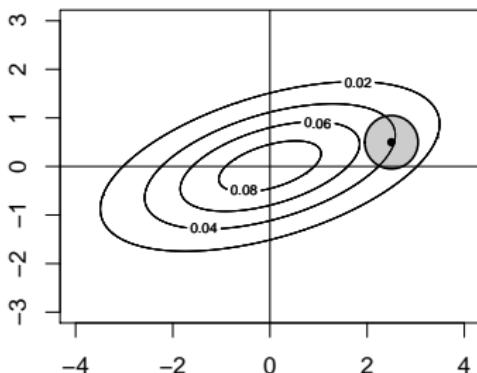
k NN s využitím hloubky, přístup „distribučního“ okolí

Připomeňme:

$$P(\mathbf{X} \in L(\mathbf{x})) \cong f(\mathbf{x}) \cdot \lambda_d(L(\mathbf{x})),$$

kde $L(\mathbf{x})$ je nějaké okolí bodu $\mathbf{x}$:

- ▶ $L(\mathbf{x}) = \{\mathbf{y} \in \mathbb{R}^d : \|\mathbf{x} - \mathbf{y}\| < \eta\}$
- ▶ $L(\mathbf{x}; P) = \{\mathbf{y} \in \mathbb{R}^d : |f(\mathbf{x}; P) - f(\mathbf{y}; P)| < \eta\}.$

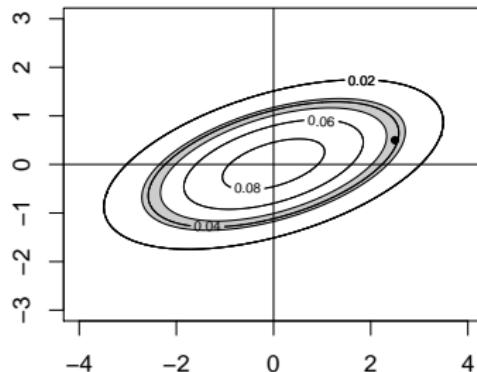
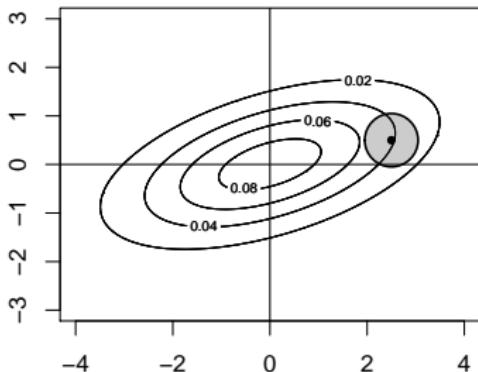
k NN s využitím hloubky, přístup „distribučního“ okolí

Připomeňme:

$$P(\mathbf{X} \in L(\mathbf{x})) \cong f(\mathbf{x}) \cdot \lambda_d(L(\mathbf{x})),$$

kde $L(\mathbf{x})$ je nějaké okolí bodu $\mathbf{x}$:

- ▶ $L(\mathbf{x}) = \{\mathbf{y} \in \mathbb{R}^d : \|\mathbf{x} - \mathbf{y}\| < \eta\}$
- ▶ $L(\mathbf{x}; P) = \{\mathbf{y} \in \mathbb{R}^d : |\mathcal{D}(\mathbf{x}; P) - \mathcal{D}(\mathbf{y}; P)| < \eta\}.$

kNN s využitím hloubky, přístup „distribučního“ okolí

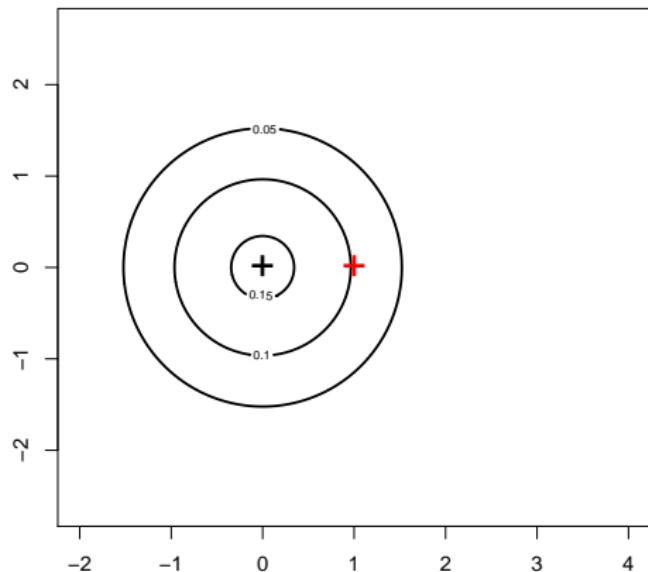
$$f_i(\mathbf{x}) = h_i(D(\mathbf{x}; P_i)) \quad i = 1, \dots, K$$

$$\widehat{\pi}_i \widehat{f}_i(\mathbf{x}) = \frac{n_i}{n} \frac{k_i}{n_i} \frac{1}{\widehat{\lambda}_d(L_i(\mathbf{x}))} = \frac{k_i}{n \widehat{\lambda}_d(L_i(\mathbf{x}))}$$

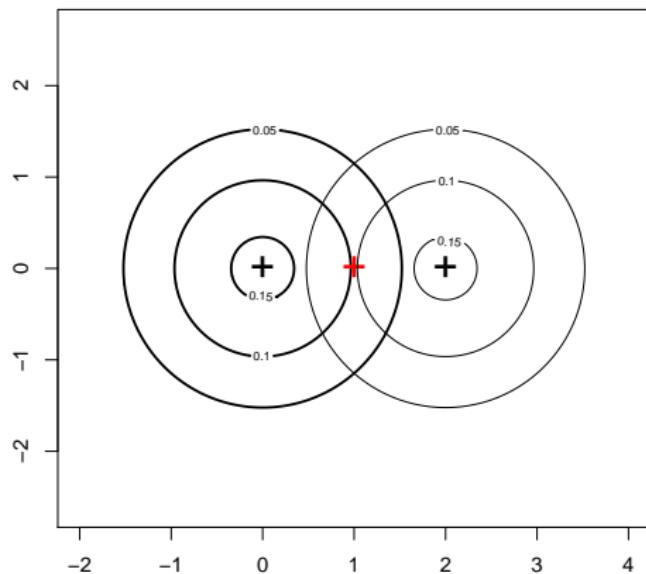
$$d(\mathbf{x}) = \arg \min_{i=1, \dots, K} \widehat{\lambda}_d(L(\mathbf{x}, \widehat{P}_i)),$$

kde $L(\mathbf{x}, \widehat{P}_i)$ je „distribučním“ okolí bodu $\mathbf{x}$, které obsahuje právě k bodů z TS_i .

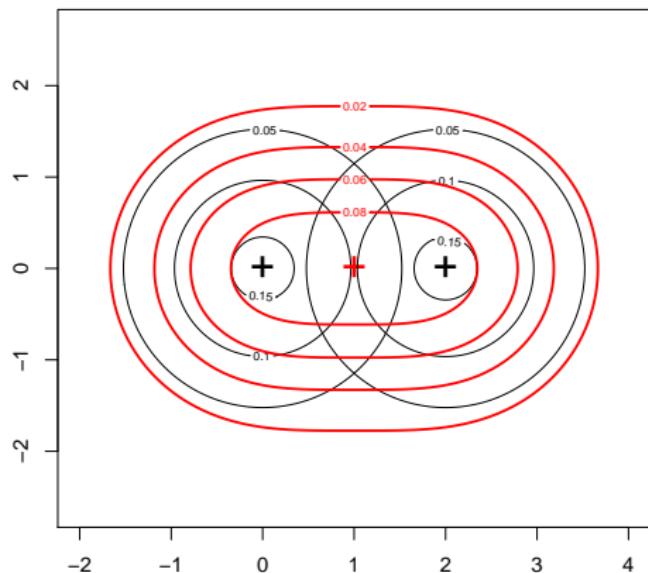
k NN s využitím hloubky, symetrizační přístup

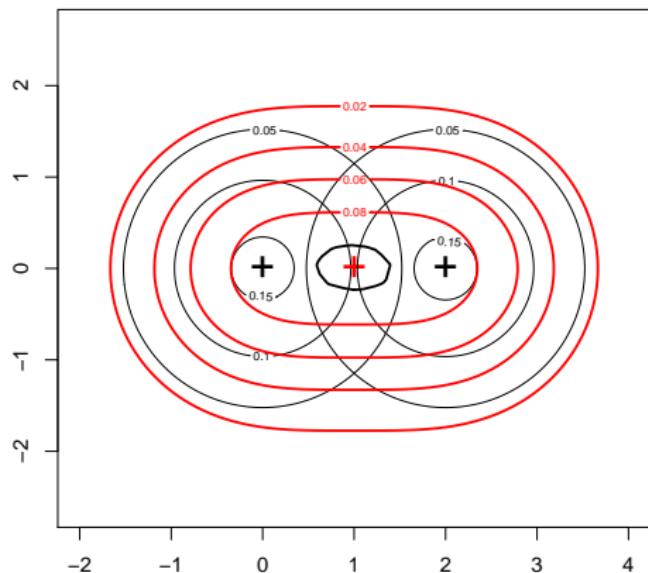
k NN s využitím hloubky, symetrizační přístup

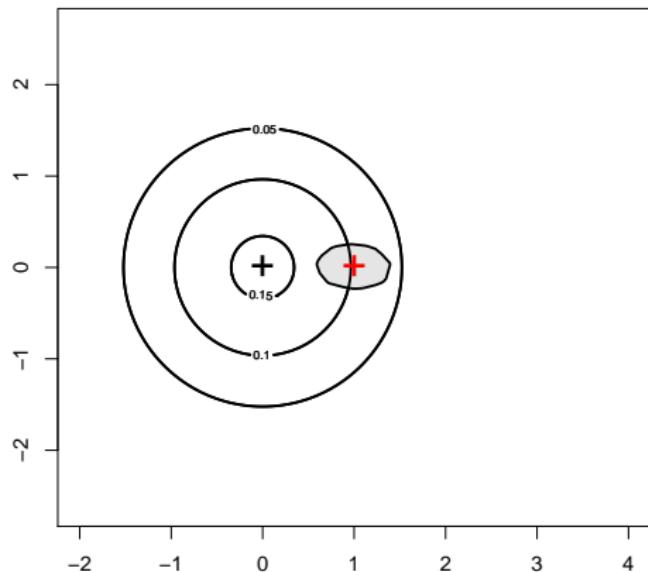
k NN s využitím hloubky, symetrizační přístup

k NN s využitím hloubky, symetrizační přístup

k NN s využitím hloubky, symetrizační přístup

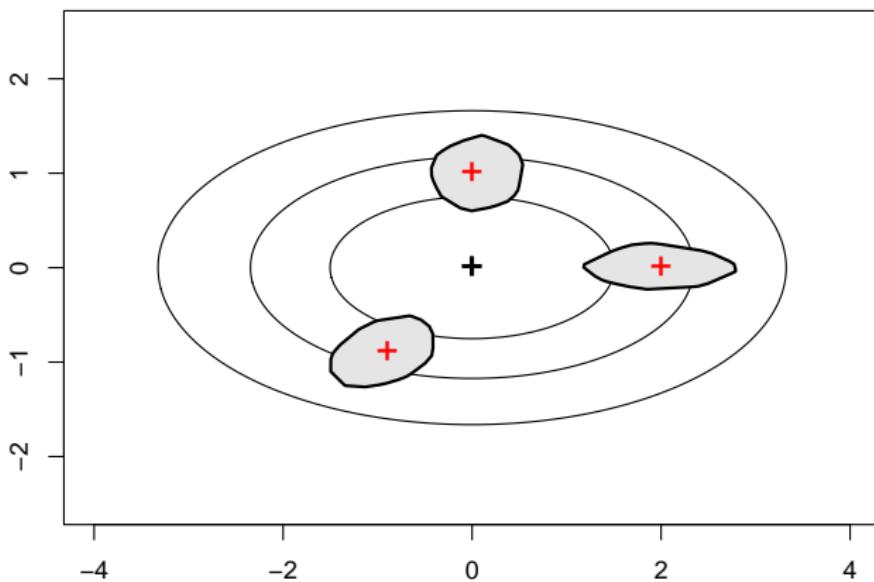

k NN s využitím hloubky, symetrizační přístup

Příklad:

Okolí bodů $[0,1]$, $[2,0]$ a $[\frac{2}{5}\sqrt{5}, \frac{2}{5}\sqrt{5}]$ vzhledem k rozdělení

$$N_2 \left(\begin{pmatrix} 0 \\ 0 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 4 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix} \right).$$

*k*NN s využitím hloubky, symetrizační přístup

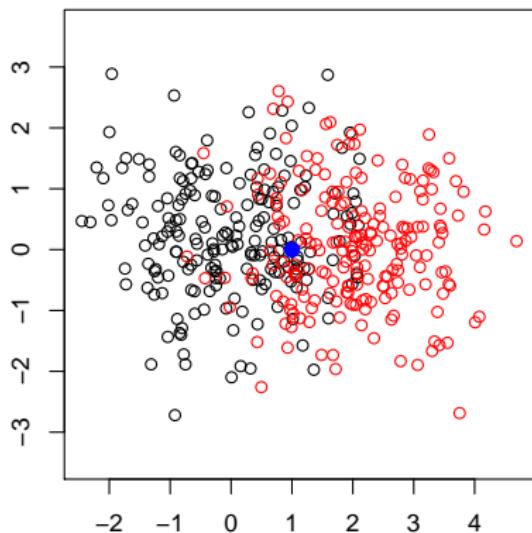
Značení:

$\mathbf{X}_1, \dots, \mathbf{X}_n$ ... všechny body tréningové množiny
 $\mathbf{x}$ ... nové pozorování

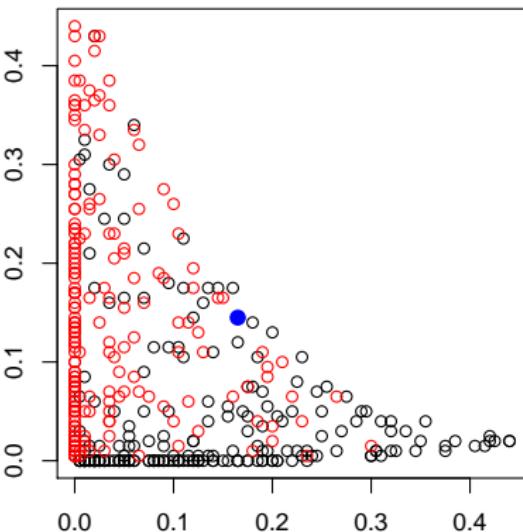
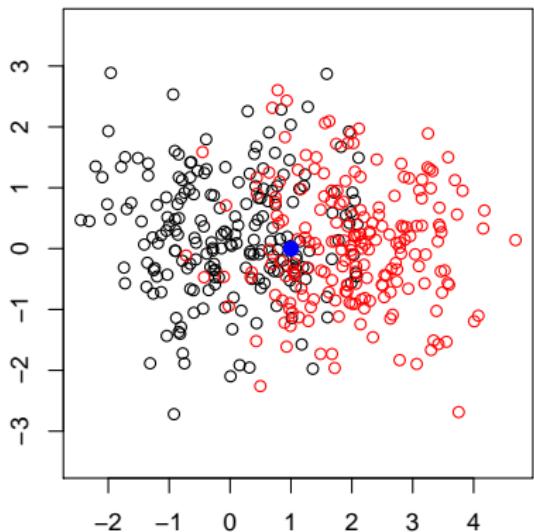
Postup:

1. „Reflexe“: $\mathbf{X}_{n+i} := 2\mathbf{x} - \mathbf{X}_i$ pro $i = 1, \dots, n$,
body $\mathbf{X}_1, \dots, \mathbf{X}_{2n}$ určují rozdělení $P_{\mathbf{x}}^{(n)}$.
2. Seřad'me body $\mathbf{X}_1, \dots, \mathbf{X}_n$ tak, aby platilo
 $D(\mathbf{X}_{(1)}, P_{\mathbf{x}}^{(n)}) \geq D(\mathbf{X}_{(2)}, P_{\mathbf{x}}^{(n)}) \geq \dots \geq D(\mathbf{X}_{(n)}, P_{\mathbf{x}}^{(n)})$.
3. Pro libovolné $k \in \{1, \dots, n\}$ představují body
 $\mathbf{X}_{(i)}, i = 1, \dots, k$, k nejbližších sousedů bodu $\mathbf{x}$.

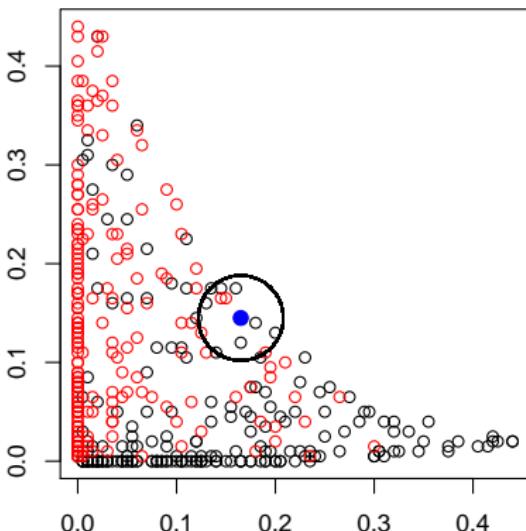
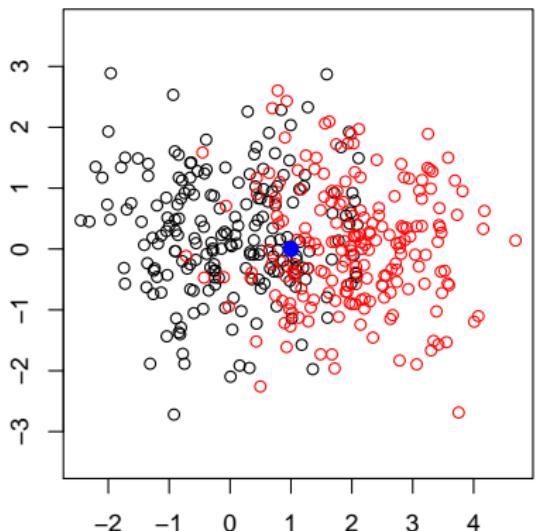
k NN s využitím hloubky, DD přístup

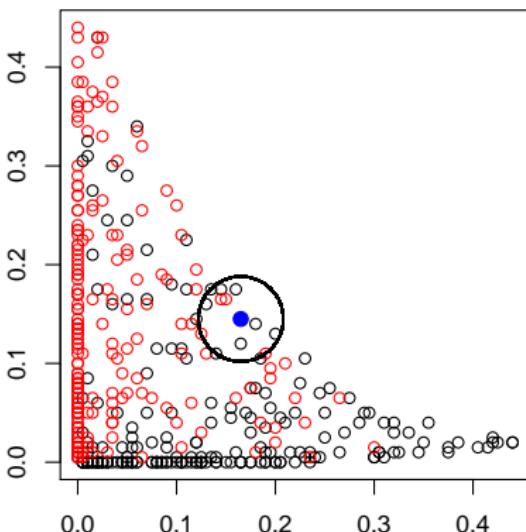
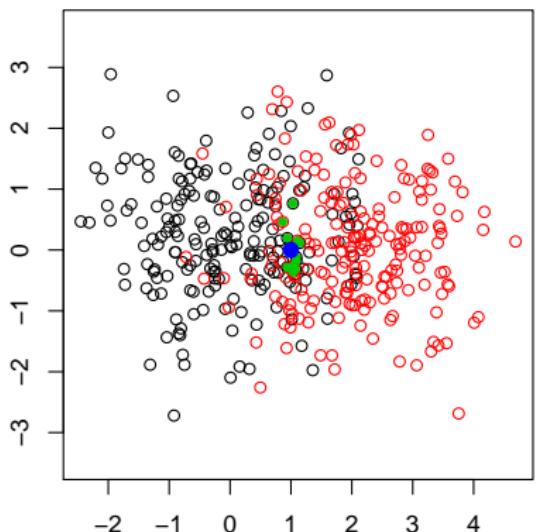
k NN s využitím hloubky, DD přístup

*k*NN s využitím hloubky, DD přístup

k NN s využitím hloubky, DD přístup

k NN s využitím hloubky, DD přístup

